

Издаје суботом.

Цијена: За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на по год. 3 ф., на четврт године 1 ф., и 50 новчића. За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франка, на по годину 10 франка, на четврт године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата плаће се у платеним писмима непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а може се и картом упутицом на пошту у Котор. Допише пислу се уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новчића. За веће на дуж вријеме мање.

ЦЕТИЊЕ, 9 новембра.

У Србији се састала народна скупштина у Биограду. изабрати су председници, секретари и одбор и, док ово пишемо, већ је први намјесник, Јован Ристић, створио скупштинске сједнице читањем пријестоне бесјеле.

Но ни Биоград ни Србија не распутује данас толико, ни за скупштину, ни за пријестону бесједу, ни за владу, ни за намјесништво, колико за једнога попа, за једнога попа изван граница Србије, па још за једнога мртвога попа. То је поп Стојан Крстић, српски свештеник у Подгорцу код Охрида, кога су, како се у Србији вјерује, убили најмљеници бугарског владике „бератлије“, охридскога Синесија.

На другоме мјесту доносимо први глас о том крвавом грдилу, по „Одјелу“. Но и опозициона штампа сложила је сва у један врхак, те није да се та крв освети. „Видело“ је изашло у црном оквиру око тужба лице за „Стојаном Крстићем — дели нападом“, штампане кружном терцијом.

Сад се дознаје, да је тада, скоро исти дан кад је погинуо поп Стојан, у једном селу тога краја, убијен и један српски учитељ, у школи, мучки, исто као и поп Стојан. Тај учитељ каже се да је био српски држављанин; према томе као да је поп Стојан био подложник Султанов.

Лист бугарске владе, сриједачка „Свобода“, разумије се, пориче попријекло сваки наговор владике Синесија на то убиство. Да ли то чини по старом правилу: quod fecisti, nega, то ће се видјети. „Свобода“ се догле освободила, да тужбу српских новина назива биједом и потвором, а цар, отоманске власти позива да брзо учине испит и да праведно суде кривцима, јер ће се само тако посвједочити, како је цастир Синесије невин, као и јагњад његова стада.

Међутим је стигао и службени извјештај српскога консула, по коме је

убице, Арнауте, предводио каваз владике Синесија. Поп Стојан и његов слуга бјеху оружани, но не могаху се бранити, јер су убијени из засједке, пушкама. Поп Стојан је убијен у главу, у груди и у дроб, и остао је на мјесто мртав; исто тако и слуга му. Дознало се да је владика Синесије за главу поп Стојанову платио 500 златних мецидија.

Не само народ у Србији, но по свему српству, зато се тако узбунило са те крви, што види да то није само један случај, но да је то тако почетак једне велике напасти, која је кренула да прождрије српство ван граница српских држава, па ће јој последице лакше бити огледати се и са српским државама.

Но није само српство у невољи од оте бијезде и навале, но то може бити погибао и за саму отоманску царевину, као што то „Одјек“ лијено разлаже у своме броју од 3. октобра, под насловом: „Мучко убиство у Подгорцу.“ Због недостатка мјеста не можемо донијети тога чланка у овом броју, но ћемо накнадити у другом.

* * *

Но што вриједи великом свијету мртва глава подгорачког попа, према живој невољи у Лондону! У Лондону је попустило новаца. То је као да рече: У Сибиру је понестало снјига, у Сахари је понестало пијеска, у мору је понестало воде, — па ипак, истина је. Па не само да се премакло, од јутра до вечери, „премакне се и у цареву дворцу“, но баш нема. Лондонске банке, сви повчани заводи осјећају невидовни недостатак. Ни сама државна благајница није без неке неприлике. Консоли, те најпоузданије новчане карте овога свијета, пали су једнак, за двије, три недјеље, са 4 по сто. Тога није било ни за вријеме кримскога рата. Израчунавало се, да је лондонску пјачу оставило неких сто осамдесет милијона стерлинга, или двије хиљаде милијона флорина. „То је и за богате Инглезе много!“ вели бечки лист Ротшилдов.

И Ротшилд је увео у танке ните. Дигао је, веде, све злато из дубоких подрума својих, па га је послао у Лондон, да се вађе на невољи лондонској бореи.

Па што би? Што је узрок тој невидовној стрмоглавници? Имају томе свакојаки узроци, који су се стекли заједно. Но непосредни узрок, ако је вјеровати „Н. сл. Преси“ која је у тијем стварима најбоље обавијештена, био би прво прост: лакомост. Инглеска, по себи као најбогатија држава, има још сувише најбољег министра финансије на свијету, Гошепа, који у државној благајни, *вез нових намета*, створио сувишак од више милијона. Но то му не бјеше доста. *Garréit vient en mangeant*. Не даде му вава мира, но пауми привриједити држави још много милијона закидањем добити државним дужитељима, конверсијом државних папира. То је учинило велику журбу међу повчаним људима, који бјеху навикнути на поузданост и сталност дохотка од државних папира. Ти се папир стадоше продавати на врат на нос, а злато потече у којекакве прекоморске спекулације, са много вишим приходом, ал' исто толико вишим ризиком.

Толико, да се разумију наши брзојави из Лондона. Неизмјерна богатина инглеског народа пребољеће брзо и тај ударац. Особито се сва јевропска радност почела опорављати иза америчких избора, који су осудили нечувену заштитну царину по закону Мака Кинлија, те та мрека ограда неће дуже трајати од године дана.

ИЗ НОВИНА.

Од „честитака одбору за прославу осамдесетогодишњице варваринских јунака“, што их поче доносити „Велика Србија“, износимо својим читаоцима ове:

Чесњејши Јереј

Захвални смо на пажњи, коју нам је указао одбор за припрењавање свечаности

о прослави осамдесетогодишњице Варваринским Јунацима, који прије 80 година у сајучу са браћом Русима јуначки изгинуше на Варваринском пољу, бранећи отаџбину и вјеру своју од иновјерника.

Жалимо што нам није могуће доћи да лично учествујемо у прослави, коју вретни Варваринци приређују својим предцима у знак поштовања и уважања оних другова и подвига, које они јуначки поднијеше у тешкој неравној борби са непријатељем вјере православне и са tlačитељем народа српског и чије витешке трудове благослови Бог усунјехом. Ми придружујемо и наше молитве на дан 24. тек, које ће се узнијети Богу за спас душа изгинулих јунака, чије кости ту мирно почивају. Нека је благословена успомена о борцима. Нека се гаји у потомству оно родољубље ових јунака, чија крв навлачи земљу српску, за спас драге нам домовине. Мир праху њиховом, а блажено насеље у вјечном царству правде бојје, душама њиховим.

Благосиљамо патриотску намјеру од борова, да се средством добровољних прилога, подигне и видљив знак — Споменик Варваринским јунацима.

Призиваемо бојжи благослов на краља нашег Александра, на све вас одборнике, на општину Варваринску и на све учеснике ове родољубиве успомене.

С благословом и молитвом остајемо вам

Благожелателни молитвеник
Архиепископ Биоградски
и
Митрополит Српски
Михаило.

20. Септембра 1890 г.
Биоград.

ПРЕДСЈЕДНИКУ ОДБОРА

В а р в а р и н.

Биоград—Министарство 24 септембра 1890.

Влади Његовог Величанства краља Александра I. пријатно је што може вриједним варваринцима честитати на свечаном сјећању једнога знаменитог дана из историје нашег народног ослобођења.

Сјећање на мучне али славне дане наше народне прошлости видљив је доказ благодарности и поште потомства према заслужним и родољубивим претцима и благодарност и пошта њима указивана, јемство је да наша домовина под врховним и узвишеним вођством Обреновића V. може ведро гледати у будућност своју.

Нека је срећан спомен јуначким мученицима за српску слободу.

дворскога астролога, (звјездара), прича даље Хармакиза. Виђао сам Клеопатру често пута, и био сам поражен силом и сјајем њенога ума, који је својим богатством и разноликошћу био сличан на аљину, која је изаткана од злата, која одбија сваку свјетлост, која на њу пада. Она се је у неколико боја од мене, те се је старала да задобије у мене друга; па ме је често пута распитивала и о стварима, које излазе из граница моје дужности. Хармиону *) сам такође често гледао; она се је вазда налазила ће год близу мене и то тако, да често пута нити сам видео кад је долазила, нити кад је одлазила. Она се је примичала својим лаким кораком и кад сам се год окренуо к њој, опazio сам да ме пажљиво погледује својим дивним очима, испод поду затворених трепавица. Она бјеше неуморна; никакав труд не бјеше за њу тежак; дивно поћно труђаше се за мене и за наше дјело. Кад јој баш благодарити за њен труд и напоменути да ће брзо доћи вријеме кад ће добити достојну награду, она баше дутито ударити ногом, а уснице башу јој се надути, као код каквога пркосљивог бјетета; па баше рећи да услуге које се чине

*) Хармакиза је био један од потчињака фарисеја мисирских. Он је доша у двор Клеопатрин под именом астролога дако добије агоду да убије Клеопатру, па да се прогласи Фарисеом. мисирским Хармиона је била прва дворкина Клеопатрина, а рођака Хармакизова, која је знала за ту зајеру и помагала Хармакизу да је изврши. Она је била заљубљена у Хармакизу, али он не у њу. Пошто је Хармиона виђао да су међу Клеопатром и Хармакизом постали љубавни односи, и да је Хармакиза у њу заљубљен, онда она, из љубомре, открије Клеопатри зајеру, те је због тога пропао и Хармакиза и дјело ослобођења Мисира испод династије Птоломејах.

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

Ж Е Н А. *)

Пошто је Клеопатра оставила војску код Пелузиона вратио се је, у сами мрак, у Александрију, заједно с Аполодором Сицилијским, и ту се је настанила, прича врховни жрец Сена своје синовцу Хармакизу. Аполодор је увео Клеопатру и замогао у скупштини Филиме, какви се могу наћи у Сирију, па је тај замотуљак послао на дар Цезару. Замотуљак развезу у дворцу, кад али тамо нађоше најљепшу љаву коју на свијету, која је, при томе, била једна од најпаметнијих и најобразованијих свога времена. На је одма очарала велики Цезар. Ни старост његова није га могла сачувати од зора њене љепоте. Та његова занесеност Клеопатрином љепотом у мало што га није стала и живота и славе, коју је стекао етотинама славних бојева.

Будала и по сто пута будала, одговори Хармакиза својем стрицу. Ти га зовеш великим! Али како може бит велики човек, који није у стању борити се противу жеља једне женске главе? Цезар, о чијој је ријечи високо цво свијет! Цезар, по чијој су се ријечи кретали по четрдесет легиона војске, те је њима мијењао судбине народа! Цезар, — ладнокрвни, видовити јунак! па

*) Повнати романосица Рајдер Хагард написао је роман „Клеопатра“. Ести роман изаша је у руском преводу о. г. Пошто сам преводио тај речени роман и из тога пренао саопштавам овај одломчић, да виде и наши читаоци како је дивно Хагард описао силу женске љубави, и њен утицај на човјека. Саопшићу на овоме мјесту још који одломчић из тога дивнога романа.

Службено.

С. Грујић
М. Вујић
К. Таушановић
М. Кр. Ђорђевић
Ј. Ђаја
А. Николић
М. Јосимовић

Београд, 24. Септембра 1890 год.
За прославу 80 годишњицу

У Варварину

Проливена крв српска и руска на Варварину и јуначка пobjеда уједињене Српске и Руске војске почетак је ускрнућа српске државе која се развила до садање независности и краљевине.

Нека је вјечита слава изгинулим борцима Српским и Руским на Варварину 1810 год. и нека та заједнички пролијвена крв учврсти племенске и вјерске везе два братака народа Српског и Руског.

У то име најсрданије честитам одбору ту племениту прославу и спомен.

Заступник Руског посланства
Сергијев.

ИЗ „Одјека“ од 26 октобра видимо ово:

Преко једног нашег пријатеља примили смо онај допис о грозном злочину извршеном у околини охридској над једним честитим свештеником, вјерним сином своје српске народности и свете православне цркве.

Ми обраћамо на овај догађај пажњу свију Срба и свију правих пријатеља балканских народа. У њему је нов доказ да бугарска пропаганда не преста ни од каквих средстава да свој смјер постигне. Ширење разврата, подкупљивање, нападање код турских власти, све то није још њој било доволно. Над свесне српске патриоте у Македонији не могне нићи да купи њихов понац, ни да застраши њихово подло шуровање са органима турске власти, онда они уклањају са свијета мучним убијством. Ето какву срећу и какан мир донесоше егзархијске бугарске владике напаћеном српском народу у Македонији!

Донне гласи:

Господине уреднице,

У пошљедње вријеме, а нарочито од доласка охридског егзархијског владике Синесија, ваш и други српски листови имали су доста извјештаја о раду бугарске пропаганде у нашим крајевима. Из тих извјештаја знате како се подлим и одвратним средствима она почела служити да би нас, овамоније Србе одродила и начинила Бугарима. Њеним агентима није било зазорно да у лицу Синесија, тога разбојника у владичанској ризи, обијају наше цркве, да би их одслуживши у њима службу, принудили да пријеђу под егзархију. Њене агенте није био срам да подкупљеним турским властима денунцирају многе људе, којима је сва „кривица“ била што су хтјели и радили да очувају свој језик, своје име, своју вјеру, народност своју. Њима није доста било што су се у свему своме раду служили путовима које је једино најнижа подлоста кадра била проналазити, него су, да би себи што боље утрли пут, почели и да убијају.

Догађај што ћу вам саопштити потрешне сваког поштеног човјека.

Чули сте за пона Стојана из села Подгорца, у охридском округу. Познато

вам је његово патриотско понашање приликом кад је Синесије обилазио охридска села. То је онај поп, чију је цркву, у осуетву његовом, Синесије обно, врата развалио, и пошто је у њој одслужило јеретичку службу, покراо из ње многе старине, књиге, рукописе, црквене утвари и т. д. То је онај поп, који се на овај разбојнички поступак бугарског владике, жално кајмакаму валији, свому владци, па је опратио жалбу и Султану просећи заштиту од свог егзархијског разбојника. Вјеран својој праћедовској вјери а одушевљени и искрени Србин, поп Стојан је у своме и околним селима соколио и одушевљавао људе да и даље остану оно што су и да се не поводе за бугарским лажама и наиваши и код њих на исто родољубље и свјесно појимање дужности и опасности својој им је пријетила, уснио је те су насртаји Синесијеви у охридском крају остали без икаква успјеха.

И мислите ли да се бугарска пропаганда повукла испред једнодушнoг отпора народног? Не. Кад ни поткупљене турске власти нијесу могле сломити српска осјећања ових људи, бугараша, са Синесијем на челу, нијесу презали да се мучким убијством послуже.

Ноћу, 19. окт., кад се враћао из села Лабуншта, поп Стојан је убијен. Убили су га агенти Синесија, који је за сав свој неуспјех у охридским селима криво пона Стојана, и због тога био киван на њега. Синесије је нашао и платио људе који су се примили овог зликовачког посла надајући се да ће послједице моћи без сметње продужити свој разбојнички занат.

Хитајући да вам што прије стигне ово писмо, ја вам овако на брзу руку пишем о овом крвавом догађају, да би сте за њ што прије дознали и показали цијелом свијету шта Бугари раде само да би нас побугарили. Изнесите молим вас, ово на јавност, на нека се сваки поштен човек гуша ових злочиначких поступака. Кад им народ не прима науку, они су се латили да убијају оне за које држе да им највише сметају, и прва жртва је поп Стојан.

Идемо да видимо шта ће сад радити власт и хоће ли оставити правог кривца некажњеног. И дали ће Висока Порта и даље трјети једног разбојника и убицу да супрот вољи народној и даље сједи на владичанској столици? О свему томе извјештају вас у своје вријеме.

Смрт попа Стојанова показује у исто вријеме и колику симпатију народа ужива бугарска пропаганда. Она носи попа Стојана на души, али је, ван сумње, и њој одзвонило кад се почела служити убијањем својих противника да би постигла своје смјерове.

Србин.

ДОПИСИ.

Данилов Град, 4 новембра.

(Радимо, браћо: Књаз радп.)

Од када преста топ и пушка пуцати око граница наше јуначке домовине, чује се да цаница и маљца куда на све стране по унутрашњости Црне Горе, и можемо изнијети свијету на видик много добријех и папреднијех

бурни поток, који криши и ваља све што се пред њим налази; руши све уред поља надежде; пролама све преграде и претвара у ништа уточишта невиности човјекне и све храмове његових вјеровања. А то бива због тога што је Новидими, поставивши почетак законима васелено, поставио и њој сјеме женске љубави, која је назначена да својим неравномерним растом довршује једнакост закона. Под час се она вине у висине небесне; а под час све што је високо бача у прашињу.

Таквим начином све до онога време на док буде женскиња — то велико чудовишно природо, добре и зло одит ће руку за руку. Женска, која је заслијепљена љубављу, држи у руке мјерила наше судбе; палива слатко пиће у чашу жучи и трује и само дишање живота, силем својих жеља. Ма којијем путем одио она је близу, и иде ти у сретане.

У њеним слабостима је твоја сила; а у њеној сили твоја погибија. Од ње излазиш и к њој се враћаш. Она је твоја робиња, а тебе држи у највећему ропству. Од Од њена додир губи се част, отварају се затвори, уништавају се препреке. Она је безгранична, као океан, промјенљива, као небо, а име јој је „Непредвиђена.“ Човјече, не мучи се да утучеш од женске и њене љубави. Куда год побјежиш свуда ће она узастопице за тобом, и што год будеш радио, све ћеш радити за њу.

Тако се је догодило и мене, који сам бјежао и од слике женске, те сам пао од онога што сам држао да ми најмање највише не заслужује, а то је љубав женска.

Д-ћ.

ствари из културног развитка свога, којега је покретач и остварач наш витешки Господар Књаз Никола I. Али једна, коју је почетник сваке среће и напретка сад започео и наредио да се изврши, надмаша све досадашње корисне радње на пољу народне привреде.

4 новембра о. г. Н. Височанство Књаз Никола дође на Данилов Град. Од свијех страна слеглоше се Бјелонављани да дочекају свога љубљенога Господара на Данилов Град, и поздравиле Га најодушевљеније. Његово Височанство, тек сиђе с кола, пође прво међу окупљени народ и зашпта га за здравље и за годишњу привреду. Иза тога пође Господар у цркву св. Теке, где се пред олтаром најусрдније помолно за добро и напредак свога народа. Изашав из цркве опет је пошао међу народ и разговарао се с њим, што би све ваљало чинити да народ боље напредује. У том разговору, Господар је, као и навјек, признавао јунаштво својим Црногорцима, но жаљаше што их не може исто тако похвалити да су добри радници. „Кад биху Црногорци били радници, као што су јунаци, били би исто тако богати, као што су славни“, рече Господар. „Па да бих учинио све што могу да их изведем на тај пут рада и напретка, Ја наређујем, да сваки црногорски војник, из омијех мјеста гдје може родити лоза, усади ову годину 200 лоза. Осим тога сваки бригадијер да усади по 20 маслина, командири и поткомандири по 10, официри и барјактари по 5 маслина, војници по двије, а десечари по једну.

Ту највишу наредбу, која је потекла из најплеменитије бригае за народно добро, а сазрела у дубоком размисљању и дугом посматрању и проучавању народних прилика, примили су Бјелонављани и поздравили највишим одушевљењем.

Бјелонављани, Пинери, Комани и Загарчани састављају четврту бригаду, која броји 4000 војника. Према највишој наредби та ће бригада усадити ове године 800.000 лоза и 1120 коријена маслина. Толико је ~~укупно~~ усадити та бригада ову годину. Но сувише изволно је Господар објавити народу: „која породица од своје добре воље усади ову годину 2000 лоза, неће за 10 година плаћати држави порезе на лозе“. За то ће многе породице усадити по двије и по три хиљаде лоза; и доиста може се поуздано рећи, да ће се у четвртој бригади ову годину усадити најмање *један милион и 20.000* лоза и око 5000 маслина. Особито ће народ радо садити маслине, пошто је сваком својим очима могао видјети, како су се дивно примиле Господарево маслине, које су прошле године усађене на Крушну Главницу. Од хиљаде коријена тијех маслина само седам нијесу зенуле, но нијесу се ни оеушиле, те је сва прилика, да ће и те седам до прва Ђурђева дне зенути. Но од осталијех имају, које су се тако дивно примиле, да би човјек могао под њима у хладу лежати.

Друга, трећа и седма приморска, засуторманска бригада, имају исто тако добру земљу за лозу и маслину, те су и оне по највишој наредби Господаревој дужне, исто као и четврта бригада, усадити свака себи исти број лоза и маслина.

Кад се све то срачуна, тада видимо, да ће Црна Гора, хвала благодатној наредби Господаревој од 4 новембра 1890, о Ђурђеву дне 1891 године имати око четири милијона лоза и око 20.000 маслина више, но што би имала да наредба од 4 новембра није наређена.

4 новембар 1800 године забиљежиће Црна Гора као најсрећнији дан од свога постанка, кад погледа на сву недоглед благодати његових пошљедика. Да је та наредба учињена прије десет година, данас би Црна Гора имала више но што има 100 милијона лоза и 200.000 маслина. Господар се доиста надао, да ће народ и сам нагнути да потражи своју срећу најпо-

узданијим путем, пошто сад има више земље но што је имао прије рата. Како пак народ није сам разумио и прегасо да чини што му је од највише користи, ваљало га је нагнати на његово добро.

У Зету су добре за лозу, а тако и за маслину ове равнице: а) Ђешко поље, б) Темовско поље, в) поље од Ботуна до Љубовића, између Мораче, Српске и Дајбабе, г) поље Голубовице до Рјачаничког моста, између Цијевне и Шипчаника, д) Загоричко поље од Везирова моста до Златице. У све те пет равница има добре земље преко 40 квадратних километара, а сва је та земља као од најбоље врсте за лозу и маслину. Помоћу бољом, а у здравље наш г узвишенога Господара, који ће Црногорце соколити на рад као што их је умрио соколити на бој, биће за десет година на више поменутих пет равница усађено до 100 милијона лоза и до неких 200.000 маслина. А по другијем мјестима, као по Бјелонављанима, Пинерима, Кучима, Команима, у Загарачу, Ђешанској, Ријечкој, Црмичкој и приморској, засуторманској нахији, по којима свуд може бити или већ рађа изврсно вино, кроз десет год. можемо са надати, да ће се, по највишој наредби, усадити других 100 милијона лоза и 200.000 маслина. Те тако, ако Бог да кроз десет година доброга здравља и благодатног мира Црногорцима, извозиће наш народ велике количине вина и уља, и тада ће најбоље знати цијенити ову мудру и благодатну наредбу свог витешког Господара и Књаз Никола I.

Вир Пазар, 7. новембра. — (О уређењу ове варошице; о скупштини овдаш. читаонице, као и о догађајима у овом крају).

Прошле године, Његово Височанство наш Узвишени Господар, видећи да ова наша варошица страда (обично зимског времена) од велике воде, и за стати на пут тој поплави, смислова се подарити цио четворомјесечни приход ове вароши, за поправку исте. Том помоћу уредила се наша варошица овако:

На најјужнијим мјестима око цијеле пјаче израђен је паранет (на пољебију ~~ријечког~~ паранета), како не би велики валови обарали све већма риву. На главном пристаништу, сирам куће г. сардара Сава Пламенца, од фино отесаног крпа, израђене су скале широке два метра. А по врху њих дигнута су два четворокутна ступца, који су ограђени за два ферала, који ће служити за све оне лађе или чунове, које ноћно долазе са Ријеке, Плавнице и Скадра за Вир. —

Видећи Црмичани да се Његово Височанство брине, и да жели да све већма напредује ова варошица, и они се одазваше те насуше цијелу пјачу како ће височија бити и како ће је поплава доцније хватати.

Гечено насипање вршили су војници црмичког и сеочког батаљона, и тако је овај рад ишао, да ни један војник није труда осјетио, но се уза све вријеме радње пјевало и веселило.

Овдашњи капетан Стеван Ђоновић премјештен је у Вршцима, исто за капетана. Од 1 септембра ове год. повјерена је овдашња управа капетану Милану Поповићу, који је био официр. Младом капетану честитамо, да му је сретно.

На 28 октобра била је ступиштина овдашње читаонице, која је прегледала приход и расход читаонице, за ову годину. А такође била је измјена Управе и Одбора, изумијајући Пресједника г. сардара Сава Пламенца, који је, по молби и жељи свега друштва, остао и у будуће за Пресједника Вирске читаонице.

Пређашњој управи нашли су се рачуни тачни; за цијело друштво је благодарило. Сједница је трајала цио дан.

Од велике кише која је цијелог октобра падала, Блато је веома узрасло, и узатило један дан наше риве. Но пошто ево два дана духа јак сјевер, вода се враћа, и јутрос на пјаци нема је ли мало.

На путу који се радио од такозване Зле Горе до Вира, има неколико времена да је рад укинута, јер је готово сву дужину тога пута вода ухватила. Речени пут, кад се изради, биће од велике важности за све оне путнике, који у ово вријеме године путују са Ријеке за Вир, као и за неки дио Горње Црмичке. Дај Боже дуго здравље Нашему Узвишеноме Господару, пак ће се све недовршено брзо довршити.

Ђ. Чакић.

Четиње, 9 новембра.

(Из Двора.) Његово Височанство, Квас и Господар наш, пошао је, у прошли петак по подне, у Подгорицу. Служ и Данилов Град, одакле се вратио у сриједу пред подне.

О бављењу Његова Височанства у Данилову Граду доносимо на другој мјесту опширнији допис.

(Замјена.) По молби француског министра, Г. А. Жерара, вршиће послове француског посланства при Двору Његова Височанства, до доласка конта Серсеја, т. руски повјереник послова Г. П. Д. Вурцел.

(Г. Ј. Сундечић) бавио се ове недеље неколико дана на Четињу и вратио се данас у Котор.

(Духовне проповједи ван цркве.) У недјељу 11 новембра говориће проповјед: „о правој побожности“ ученик Ш. раз. Богословско-Учитељске Школе Ристо М. Поповић.

Јован Пешћ критиковаће проповјед Пера Мартиновића, коју је говорио прошле недјеље.

(Вечерње забаве у Читаоници.) Одбор Четињске Читаонице закључио је, да се од сад сваке суботе у вечер приређују у просторијама Читаонице (у Зетском Дому) забаве, на којима ће се пјевати, декламовати, предавати, свирати, томбола играти, и иначе пријатно и корисно забављати. Ове забаве приређују се искључиво за чланове Читаонице и њихове породице. Прва таква забава биће данас на вечер, уз пријатељско судјеловање г. Толмгера, професора музике и пјевања. Почетак на 8 ура.

(Музика.) Г. Роб. Толмгер, који је прошле недјеље стигао на Четиње, почео је свој рад као учитељ музике на гимназији и богословији четињској. Како се на та предавања скупљају ученици свијех разреда уједно, уступио је одбор чет. читаонице за те часове своју велику дворану у „Зетском Дому“.

ОЧИНЦИ И ПАБИРЦИ.

— Јеси ли трео члан 2 основних правила?

— Јесам стилизацију; сад можемо прећи на ствар. Што мислиш, од она три задатка набројана у том члану, који ти се чини најпретежнији?

— Мени се чине први и други једнако важни, сад један, сад други. Има гдје се може више учинити књигом и сликама, а другдје опет више живом ријечју, црквом или школом.

— Ето виђи, опет се не слажемо.

— У чему?

— Мени се чини онајважнији задатак под в).

— Што? Новчаном помоћу? Мени је то споредно, да не речем пододатојно. Не деликује тако патријетском друштву, да кунује пријатеље српској просвјети, да „национално осјећање“ подржава подупорњима од злата и сребра и да „врлине у српском народу“ потпаљује новчанима српске народне банке.

— Ја бих вистину био најрецилнији, кад би све то могло бити без новаца. Но новац је данас такав чинилац, да су се готово сви задаци друштвени могли саставити у те двије ријечи, „новчаном помоћу.“ Узмимо први задатак под а). Нађи ми кога, ко ће ти, не велим писати. — јер није доста написати, а и то се сад рјетко чини без новаца — по ко ће ти штампати књигу без новаца? Ко ће ти напечатити и умножити слику без новаца? На тек под б): И ако се сад јестиније гради него што се градила Раваница за цара Лазара, ипак би ти се сваки живи смијао, кад би кренуо да „подиже и потпомаже“ цркве и школе“ без новаца. Ако су за ратовање потребне три ствари: новци, новци и опет новци, тада је то уједињено тријство још више потребно за вршење задатка друштва св. Саве.

— Па нијесмо спали на тебе, хвала богу, да нам то речеш. Мени се чини да је и само друштво ту потребу сасвим лијено разумјело и да све чини у том правцу што само може. На род прилаже са свијех страна.

— Лијено, па што видимо. Ето је пета година од како се друштво застало, од како се купи и шаком и капом, па што се скупило?

— Скупило се толико, да је друштво већ подигло себи своје дворе, свој „светосавски дом“, у сред Биограда, све самим ванредним прилозима и зајужбинама.

— Благо нама, јутрос и до вијека! А Бугари тога још немају, је ли?

— Не, занета. Немају Бугари ни такога друштва као што је друштво св. Саве.

— Амана ти? Па како ти људи мисле живјети и напредовати? И још они хоће да се мјере са Србима у Македонији, а немају ни друштва да се одури нашијем светосавцима. — Но да видимо и остало благо нашега друштва, оно благо којим се ради, којим се издају књиге, дижу цркве и школе, и којим се „новчано помаже“.

— Ево ти га у извјештајима благајника и рачуноиспитача.

— Извади ми главне бројеве.

— Ево ти: Вриједност покретног фонда, у готову новцу у сребру, динара 2 074. А „стални фонд у готовини заједно са сталним фондом у непокретностима представља један капитал са којим данас ово друштво располаже — динара 187.284.20“. У том сталном фонду било је готовине дин. 144.268 (о Савину дне 1889).

— А колико је потрошило друштво прошле године, и на што?

— По истом извјештају благајничкову, потврђеном рачуноиспитачима, примљено је прошле године свега за покретни фонд дин. 44.927.80; а потрошено је: 1. На друштвени пансион 29.650. — 2. На Светосав. вечерњу школу 3.476.25. — 3. На помоћ школама, црквама, учитељима, ђацима и осталим патриотима ван краљевине 8.754.50. Свега на друштвене цијељи динара 41 880.75.

ПРОСВЈЕТА

Руски морепловци

(„Руске тужбонике мора“)

„Руски трудбеници на мору“ зове се интересна књига, која је недавно изишла у Русији писац је неки г. Вахтин. У главној хидрографској управи још се чува писани дневник прве морске експедиције, предузет по заповјести Петра Великог. Користећи се овим интересним документима, г. Вахтин је написао своју занимљиву књигу „Руски трудбеници на мору“. Прва морска експедиција Берингова за ријешења питања, дали се Азија сједињује с Америком.

Париска академија наука, желјећи да дозна да ли се Азија сједињује с Америком, обрати се своме цару императору Петру Великом с молбом, да Његово Величанство изволи наредити да се испита овај задатак. По наредби царевој спреми се нарочита експедиција, и сам он, на неколико дана пред смрт, 23 децембра 1724 год. напише својеручно ово учество.

1. У Камчатки, или на ком другом мјесту ваља наградити два чамца с палуком 2. Тим чамцима пловити поред земље што иде на сјевер и која ће како изгледа (јер јој се крај не зна) бити Америка. 3. Ради тога потражити гдје се та земља спаја с Америком. Доћи до каквога града под упливом јевропљана, или ако се види гдје год какав брод јевропски од њега дознати како се зове тај пут, све то записати, а заћи и сам на обалу, све промотрити и забиљежити у карту, па се вратити натраг.

Експедиција се кренула из Петрограда 24 јануара 1725 год. 4. фебруара стигне је Беринг у Вологи. У експедицији су били коручник Чириков, с 26 људи под командом, а код њих материјала за 25 запрега, и свега послуге 33 човјека.

У дневнику ове експедиције, који је водио мичман Чанлин, стоји записано:

„1725 год. септембра 4. стигли у Јакутск. 1726 у јануару велики мразеви без југовине и велике мале; на 5 хвати не можеш видјети човјека.“

Како је пут био тежак и шта је све

морала претрпјети експедиција, види се из овога извјештаја Берингова, поднесена 28 октобра 1726 год.

„Уз пут је посканало и промрзло 267 коња (од 663) због оскудице у храни. За вријеме пута у Охотску људи су трпјели велику глад због оскудице у храни; јели су каше, коже, кожне чакшире и ћопове.“

Од 600 коња послатих из Јакутска дошло је у Охотек мање од половине.

По све ово није могло охладити жар и енергију одважних путника, који су далеко од значајних памтили драгу им царску ријеч и у сред патње и страдања ипак отпразновали царичин имендан. Тако под 24 новем. 1727. год. налазимо овај запис:

„На имендан Њ. Величанства царице налили смо из пушак 11 људи по три пут, и из 7 топова 3 пут, и из 5 топова један пут, и један пут из 3 топа.“

Од великога је интереса извјештај „Свепресвјетљејшој Држављејшој господарци Царици Својрусјејској“, који је писао сам Беринг.

У том извјештају осим података о самој експедицији има много интересних саопштења о разним становницима, које је експедиција срела на свом дугом путу.

Тако на прилику он извјештава: „да се Јакути држе вјеру, и отуђени су од свију добрих обичаја. А Руси који живе у Камчатки као и тамошњи народи немају никаква хљеба, а ни стоке, осим паса на којима се возе и преносе што им затреба. Од паса им је и одјећа, а хране се рибом и корењем, а и јагодама, а љети неки вријеме живе од дивљих птица и од свију морских животиња. Сад пак у пустињи јакутскога манастира, који је једну врсту далеко од цркве камчатске, роди јечам, коношља, репа и ротка. Репа је тако велика, какве у Русији мало има, четири репе мјере читав пуд.“

Интересни су и неки обичаји које Беринг саопштава. Н. пр. „ако жена или стока роди двоје, једно одмах даве; друкчији поступак сматрају за голем грјех. Кад се ко разболи, па био то отац или мајка, изводе га у шуму и остављају му хране за недјељу дана. Наравно тако многи свијет пропада. Мртве не сахрањују, него их дају псима да их поједу у шуми, а Корјатеки народ мртве сахрањује.“

Вратив се у Петроград, Беринг је подио влади приликом рапорта, свој дневник, карте и два предлога, изјавив готовост да се понова крене са Камчатку и да опише положаје америчке обале.

Референт „Московских Вједомости“ говорећи о књизи г. Вахтина овако завршује свој извјештај:

„Име капетана командора Беринга узима мјесто међу најзнатнијим морепловцима и Русија се може тиме поносити, у толико прије, што је ова експедиција Берингова извршена у оно доба, кад се руско бродарство и руско морепловство тек зачећавало. На ипак два брода, на којима је извршена прва експедиција саградили су руски људи у далеком Сибиру. Име Беринга овјеквјечено је називом мора и мореуза, али је оно ипак мало познато његовим земљацима. Ето, зашто је књига г. Вахтина врло корисна. Она нас је подјетива на нашега морепловца, чије су заслуге достојно оцијењене у иностранству но кога смо ми Руси некако заборавили.“

„Мале Новине“.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Љубав и — међународно право?) Биоградском „Дневном листу“ пише из Врање:

На растојању 3 часа наше границе налазе се по више села и српских и арнаутских, која се једним именом зову: Моравица.

Природно богата околнина на су и људи богати, само не Срби него арнаути, који су ове Србину отели. Има мало Срба, који имају своје земље, већина су „чивчије“, раде арнаутску земљу, а неки ни тога немају него се аргатовањем и најамњи вањем издржавају тек колико лебом да се исхране.

Међу пошљедњима долази Јања, млад момак од својих 18—20 год., родом из Ораовице у Моравици.

Да би могао себе издржати и своје старе родитеље, најми се прије једне год. код Арнаутина у Н... У Арнаутина је била ћерка... — вила а не дјевојка од својих 18—19 год., која се брзо загледа у србина Јању, и једнако га задирикала.

Јања, бојећи се њених родитеља, једнако је избјегавао, али се и он загледа у њу кроз мало времена. У последње вријеме почели су кришом и да се састају, и како Јања прича, под једним густим орахом у башти, пала му је око врата и молила га и кумила, да се потурчи па да се вјенчају — у тој околини сви су Арнаути мухамеданске вјере. — Јања јој је, као добар Србин и хришћанин, одговорио: да вјером неће преврнути.

Послије неколико дана опет се састају на истом мјесту и дјевојка му рече: Кад ти нећеш да се турчини онда оћу ја да се покретим и то у Србији... На том истом састанку углавном да се 17. ов. м. ноћу крену и да побјегну у Србију. Кад је било око по ноћи дође дјевојка к њему и донесе оружје и за њога и за себе, па се крену.

Кад су ишли путем, прича момак ово: „Ја се окренем, да видим иде ли потјера а она ме куражи, вели: „чега се бојиш код оволиког нашег оружја“! Прије зоре, 18. ов. м., стигли су на нашу границу, одатле у Врању и пријавили се нашој власти.

Арнаути се сјетили да им је дјевојка побјегла са Јањом, па јаве власти у Прешеву, а она опет валији у Приштини, а валија конзулу турском у Врању. Између началника нашег и конзула домила се ствар готово два дана а у суботу у вече било је свршено! Наша власт предала предала дјевојку турском конзулу, који је био дошао са још пет турака који се овдје намам, продавајући имање.

Очевидци причају да је ужасна гужва била, док су је пандури савладали и метнули у фијакер. У фијакеру је једнако викала, изломила прозор, поцијенала чоћу, али у заман, није никако могла да се спасе. У једном фијакеру она са нашим пандурима у другом конзулу у 7 час. ноћу одјурили су на границу по највећој киши, и тамо је предали турској власти. Бочијаш прича да су јој ово биле последње ријечи: Срби, чувајте ми момче ако вјеру имате!! И одмах послје тога наста једна ларма и кукњава тамо преко границе?!

Јања, момче, кад је сјутра дан сазнао да му је љуба протјерана, отрчао је на границу, и кад је видео да нема помоћи, вратио се натраг и иде по Врању као луд од једног чиновника до другог, од једног грађанина до другог велече: „Помогните браћо!“

Ово сазнадох и изнијех, а на читаоцима је да оцијење, да ли је наша власт могла другојачије учинити или не.

КЊИЖЕВНИ ГЛАСНИК.

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ САНДИЋЕВ НАЈСТАРИЈИ СРПСКО-НАРОДНИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ВЕЛИКИ „ГОДИШЊАК“

ЗА ПРОСТУ 1891. ГОДИНУ. Уредио професор АНДРИЈА М. МАТИЋ. ГОДИНА ЧЕТРЕДЕСЕТРУГА.

Уз овај календар иде као уздарје врло лијепо израђена слика „Светог Оца Николаја“, архиепископа и чудотворца (у величини овог календара).

Овај најстарији, најприпознатији, најбољи и најљепши, а при том и најјестивији српски календар, који је по цијелом Српству у 280.000 примјерака растурен, штампан је и ове године на врло лијепој углађеној артији жуте боје, а справом емијемо рећи: да је и садржајем, сликарством и штампарском изработом најбољи и најљепши од свију других српских великих календара.

Садржај „Годишњака“: Стари и нови календар. — Знамените године српске. — Знамените године опште. — Мухамедански календар. — Јеврејски календар. — Вријеме. — Четири годишња времена. — Сунце и наш сунчани систем. — Нешто о планетама по вјеровању старих и по данашњој науци. — Помрачења сунца и мјесеца. — Кад ћемо видјети планете у 1891. години? — Свијетли владајући дом у аустро-угарској монархији. — Аустро-Угарска монархија. — Земље и владари у Јевропи. — Српска православна црква у аустро-угарској монархији. — Једно велико познато прије три десетине година. — Сунница — јектика — народна болијест. — Сеоска слика из нашег живота. — Пероноспора. — Како ће бити кад вријеме. — На што је сељак до сад слабо пазио? — Ситнице. — Уз наше илустрације. — Ваншари (сајмови, пунађри, пазари).

Календара „Годишњака“ библиотека за народ. Ради забаве: Петар Змијанац. — Гајдаш Миља. — Све за будућност. — Најновије „Српске народне пјесме“. — Па шта је знала радити. — Сеоски звонар. — На збору.

Слика: Насловна слика (премије): „Свети Отац Никола“ (икона за оквир). — Наш краљ Његово Величанство Франц Јосиф I. ка ловац. — Његова Светост Георгије Бракович, српски патријарх. — Барон Федор Николаи од Рунде, кр. комесар на српско народном сабору. — Стеван Владислав Кабански, српски књижевник. — Новак Радонић, српски уметник и књижевник. — Владимир Караџић, српски књижевник. — Фра-Андреја Качић Миошић. — Јерусалим. — Назарет. — Димитрије Ружић као Бурађ Бракович. — Мала надвојвоткиња Јелисавета, унука нашег краља. — Олга Славјанска. — Димитрије Славјански. — Храчин, у Златном Прагу. — Витлејем. — Генерал Буланже. — Емин паша и још многе друге.

Цијена је „Годишњаку“ са додатом „Библиотеком за народ“ само 50 новчића, а без „Библиотеке за народ“ само 35 н.

Наручбине из свију крајева прима поднаписана књијара — и која мањим пре-продавцима даје 25% који у партији уму. За поједине екземпларе ко нам у напријед новац поште добија у вретоплету о нашем трошку.

Нови и још једном и увјек велики:

да је наш Велики „Годишњак“ не само најстарији српски народни календар, него је уз то још и најбољи, најпринципалнији и најкомплетнији од свију осталих српских великих календара, а за доказ свему томе нека служи, да је овај календар у 280.000 примјера до сад по ширелом Српству растурао.

У Новом Саду, октобра 1890.
Српска књијара и штампарија
Браће М Поповића.

ТЕЛЕГРАМИ „Г. ЦРНОГОРЦА“.

ЛОНДОН, 7 новембра. — Још траје велики недостатак у новцу. Свијет се пренао да ће се и још повисити добит на секонт.

БИОГРАД, 7 нов. — Скупштина је изабрала пређашњег председника и замијенике му, па и секретаре.

ТУРИН, 7 нов. — Криспи је говорио на банкету, њему у почасти. Рече, да нема тројног савеза, ваљало би утројити војску и умножити утврђења, јер Италија сама не би могла изградити опште обезбужање.

БИОГРАД, 8 новембра. — Пријестона бесједа, којом је јучер отворена скупштина, изјављује да су односи Србије са свијем државама довољно пријатељски. Намјесништву и влади много је стало до тога, да је Србија у најбољој мјери са Турецком, па и са осталијем балканским државама. Честита себи обнову стања углављеног трговачким уговором са Аустро-Угарском.

АТИНА, 8 новембра. — Руски Царевин кренуо је у Мисир.

ПARIЗ, 8 новембра. — Ноћас је овдје убијен ђеперао Селиверстов, друг старјешини полиције у Петрограду. Убише га пикетиете из овете. Два Руса, терориста, ухваћена су Руски Пољак Подлески, по прилици убилац, побјеже.

ЛОНДОН, 8 новембра. — Фондови за помоћ изнемоглој борби достигли су 14 милијона (стерлинга).

ХАГ, 9 новембра. — Краљица се заклекла као владарка и објавила је проглас народу.

БИОГРАД, 9 нов. — Службено се јавља: Председник министарства, Сава Грујић, одговорио је краљици Наталији на њено писмо и објавио јој да влада неће допустити краљици да питање о разводу свога брака износи пред скупштину.

ВАРШАВА, 9 нов. У брзом возу варшавске жељезнице, на путу у Беч, убијена су два путника.

Поправке.

Главније погрешке у чланку: „Зулум Махмуд наше Бушатлије, у пантровићима, 1785“, донесеном у листку „Глас а Црногорца“ од Дионисија Миковића, управ. М. Бање.

У бр. 38. У првом ступцу врти 14, стоји: „онет имамо“ а треба читати: немамо. У 4 ст. друге стране, вр. 24, чита се: „неки је,“ а треба: неки У истом

ступцу у примједби вр. 1. чита се: Мирковић а треба: Миковић. У другом ступ. 3. стр. вр. 3, чита се: тако „је, да изгледало“, а треба: Тако, да је изгледало. У ст. 3. стр. 3. у примједби, вр. 6. чита се: „У коме је?“ а треба: у коме је, У 4. ступ. стр. 4. вр. 4. чита се: „трај лозе,“ а треба: трага лозе. У истом ступ. вр. 29 чита се: „али од тјех“ а треба: али му од тјех.

У бр. 39, ступ. 4. вр. 5 чита се: „Бонаше“ а треба: Бенаше; а у вр. 9. „Драбниће“ а треба: Дробниће. У стр. 2 ступ. 1. вр. 14 чита се; „Прасквица“ а треба: Прасквицу. У ступ. 3. у прим. вр. 8 „радника бар“ а треба: радника нема. У 3 стр. ступ. 3. вр. 20 чита се: „није опустетио“ а треба: ти је опустетио. У истом ступ. у прим. вр. 1. чита се „Прасквицу“ а треба: Прасквици.

У бр. 41. стр. 2. у прим. вр. 13. чита се: „антровића“ а треба: Пантровића. У истој стр. ступ. 4. вр: 5 чита се: „по свећење“ а треба: први по посвећењу. У стр. 3. ступ. 3. вр: 26. чита се: „Смоко гад“ а треба: Смоквица.

У бр. 42. ступ. 1. стр: 3. вр: 19 чита се: на „пријевару“ а треба: На сјеверинотичној страни Пријевора. У стр: 3. ступ: 2 вр. 8. чита се: „Буљасица,“ а треба: Буљарица У истом ступ. вр. 11. чита се: „евоје име носи по некаким грађанима који су се како народно предање гласи ту налазили!“ а треба: „по некаким грађанима које су се ту како народње предање предање гласи“ налазили. Одма ниже, у вр. 15. чита се: „Кнежина,“ а треба Кнежево село; у врти 17 чита се: изводом“ а треба; извором зватим Мртвица“.

У бр: 43. стр. 3. вр: 8. чита се: „скупобјених“ а треба: и пет скупоцјених. У ступ. 4. вр. 16 чита се: „жара“ а треба ммра.

У бр. 44. стр. 1. ступ. 4. у првим вр. 1. чита се: „иковића“ а треба: Миковића.

ОБЈАВА.

Кућа Марка Перишића постојећа у овој вароши издата јавном утркивању даје 100 тал. у цваницке.

На предлог ове Управе бр. 930. од 6 ав. м. Славни Велики Суд продају речене куће одложно је до 6 децембра ов. год. ког ће се дана ма било за коју попућену цијену кућу уступити. —

Цетиње, 9 новембра 1890.

Бр. 949.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

Јављам п. и господи путницима, да сам у овој вароши отворио нову, добро уређену

ГОСТИНИЦУ

у сопственој кући, снабдјевши је свим потребитим стварима у тој струци. Собе са ваљаним намјештајем, јело и пиће, брза и тачна послуга, стоји свакоме на расположењу, а по свевим умјерној и утврђеној цијени. Како соба, тако и јела има више врста: одабраније и разноврсније скупље, а простије јефтиније; а у сваком случају са највећом тачношћу, редом и чистоћом.

Осим тога уз гостишницу има и доброуређена штала за коње и кола, као и све што је потребито за издржавање коња.

Надајући се, да ће сва господа који ме буду посетили, бити у свему задовољни, молим их за што чешиће посјете.

Миркова-Варош Подгорица
28 Октобра 1890.

С поштовањем.
Кол-Шинкола.

ОГЛАСИ.

Новоустановљена

Краљ. срп. државна класна Лутрија.

Ова од државе установљена и гарантована повчана Лутрија, састоји се од 30000 сребрака од којих у пет класа у току за пет мјесеци сигурно добијају 15000 сребрака а то значи да свака друга сребка добија. Главни добитници подијељени су у свих пет вучења као:

франака 150.000. 75.000 50.000, 40.000 35.000, 30000, 25.000 20000 и т. д.

Укупна сума која се издаје на добитке износи:

франака 3,200 500 у сребру.

Званичан „Проглас“ ове лутрије свакоме на захтјев бесплатно шаљем.

Срећке за прво вучење коштају: ¼ сребрне 24 франка, ¼ „¼, 12 ¼, 6 ¼ сребрне 3. франка у сребру.

Ко жели ове сребрне имати нека се изволи са поручбином обратити на фирму

Ђорђе Р. Одавић
Београд (у Србији)

Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré renfermant toutes les modes nouvelles pour la SAISON d'Hiver, sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant nos immenses assortiments, mais bien spécifier les genres et prix. Expéditions dans tous les Pays du Monde. Le catalogue indique les conditions pour l'envoi franco de port et de douane. Interprètes dans toutes les Langues

(3—5)

POUR TOUTES

LES

PERSONNES LISANT LE FRANÇAIS

le journal le plus complet, le plus intéressant et le meilleur marché est

L'ÉDITION INTERNATIONALE

HEBDOMADAIRE

de l'Indépendance belge, la seule publication conçue au point de vue véritablement cosmopolite et international et donnant dans

dix pages grand format

comme les grands journaux anglais et américains

le résumé complet du mouvement politique, littéraire, artistique, scientifique et mondain de toutes les capitales du monde.

A chaque numéro est joint un

Supplément littéraire

réunissant la collaboration de tous les grands romanciers, feuilletonistes, nouvellistes et chroniqueurs en vogue.

ABONNEMENT:

UN AN. 25 FRANCS. 6 MOIS. 15 FRANCS

Tout abonné d'un an pour 1891 recevra GRATUITEMENT le journal jusqu'à la fin de l'année 1890.

Numéros spécimens GRATIS et FRANCO sur demande adressée à

L'Administration de l'Indépendance

17, RUE DES SABLES, BRUXELLES

On demande de bons agents dans toutes les grandes villes.

JEFTINE, MIPEPE И ЕЛЕГАНТНЕ

КОЧИЈЕ

од 170 мор. а. в. и више. — Лака кола (Sandläufer), Фаетони (Милорд), Батарди и затворене кочије као и мртвачка кола. Увијек у највећем избору готових на складшту,

Цијеници бадава и франко.

ЈОСИП БОГДАН,

творничар кочија у Будимпешти.

Творница: Pfauen-gasse Nro. 10—12. Складиште: Museumring Nro. 10—19 und Pfauen-gasse Nro. 7.

(4—10)

Мимо сваку другу новину!

ОПШТА КУХИЊСКА НАПРАВА.

Коју је признала париска свјетска и бечка пољопривредна изложба, да је најпрактичнија, најкориснија и најпотребнија за сваку кућу, продата је у обе изложбе, у више милијона комада.

Тој направи задивно се сваки живи ко га је гођ видео, и домаћице и дјеца, и селаци и властела и т. д. и тако је чудо учинио, да су стигле силне наруџбине, одма по првијем огласима о тој чудноватој справи.

„Невјероватно па ипак истинито.“

Та справа надмаша све досадашње пронађене и може се употребити за ове потребе:

За 1 минут може се том справом ожулити, огрениети или пејећи, по вољи, крушније или ситније, 1 кило кртоле, рене, роткве, хрена, лука, краставаца, свакога воћа и т. д.

За 2 минута може се зготовити масла, скоруна или повлаке, за по минута цијене од млијека, шодова и т. д.

Даље служи и као микроскоп; увеличава сваку ствар 400 пута, те је много корисна за испитивање јела и пића.

Таква направа од трајне ковине и са неопштећеним перлама стоје само

3 франка

докле још има спреме.

Шаље само за готово или на ривал су једини

поштомачки завод

S. Altman

Wien, I., Dominikanerbastei, 23.

(5—15)

500

пута увеличана види се свака ствар кроза скоро пронађени

Чудотворни Микроскоп за шпаг

који је зато препотребан за сваког трговца, учитеља, ученика, па потребан и користан још и за сваку кућу ради испитивања јела и пића. Уза њ се добија и луна која је много корисна кратковидима при читању.

Шаље се само за готово или за поштанске марке, цијена

2 франка 50 сантима,

без трошка за сав Исток.

D. Klekner,

Wien, I. Postgasse 20.

(5—20)

ЧУЈ, ЧУЈ, ЧУЈ!

Обрадујте одмах своју домаћицу јутрос пронађеном кухињском справом, од које је више милијона комада продато на париск ј свјетској и бечкој пољопривредној изложби.

Још никад невиђена

та справа служи за ове потребе: За 1 минут можете од млијека или скоруна начинити масло, а за по минута млијечну цијену, пјену или пунч од јаја и т. д.

За 1 минут можете ожулити, огрениети или исјећи 1 кило кртоле, лука, краставаца, роткве, рене и т. д., крупно или ситно, по вољи.

Даље служи та справа као микроскоп; при испитивању јела и пића види се кроза њ свака стварчица 400 пута виша.

Таквој справи састављеној из неопште тиве ковине и пера цијена је премалена са

3 франка 50 сантима.

Та препотребна справа, ради своје печувене цијеноће, уведена је већ у све фамилије бечке и париске и може се добити само у моје старославне фирме, за готово или на ривалеу у све крајеве свијета.

D. Klekner,

Wien, I., Postgasse 20.

(5—20)